

Een boeiend, toekomstgericht PVGE Symposium

Interessant én inspirerend, zo hebben de bezoekers het symposium op 9 juni in het auditorium van de TU/e ervaren. “Uitdagingen en perspectieven voor Ouderen in een sterk veranderende samenleving”, zo was het symposium aangekondigd. En zo hebben de toehoorders het ook ervaren: inspirerend en hoopvol. Met voordrachten en diapresentaties van vijf ervaren, deskundige sprekers kregen zij voor hun komende seniorenjaren een hart onder de riem gestoken.

Het nieuwe pensioenstelsel.

Rob de Brouwer beet de spits af met meteen het moeilijkste onderwerp: het nieuwe pensioenstelsel dat onlangs is goedgekeurd door de Eerste- en Tweede Kamer. Een moeilijk onderwerp omdat alle ouderenorganisaties er zich de afgelopen jaren flink tegen hebben verzet vanwege de grote onzekerheden. Toch zette de spreker het nieuwe stelsel objectief uiteen: hoe het zal gaan werken. De ambitie is een waardevast pensioen, dus gecorrigeerd voor inflatie. Voor iedereen komt er een eigen persoonlijk pensioenpotje. Hij nam de misvatting weg dat het een potje is, waar je zelf over gaat. Alle potjes worden nog steeds beheerd door de pensioenfondsen. Wel kun je gaan aangeven hoe je het potje beheerd wil zien: de invaarbonus, het percentage obligaties, resp. aandelen. Hij gaf daarvan voorbeelden en deed zijn uiterste best om uit te leggen hoe het werkt; met het ‘beschermingsrendement’ (= bij verandering van de rente verandert het persoonlijk vermogen, maar blijft de uitkering gelijk), het ‘projectierendement’ (= bepaalt het tempo waarin het potje wordt leeggegeten), het ‘solidariteitsrendement’ (heeft een dempend effect op negatieve rendementen), en het eindresultaat: het ‘overrendement’ oftewel de ruimte voor indexatie. Maar hij eindigde zijn presentatie met een onweerlegbare constatering: ‘het kan dooien en vriezen’.

De zorg voor senioren

Leo Bisschops, voorzitter van KBO Brabant, begon met de vaststelling dat de zorg voor senioren in de toekomst flink onder druk komt te staan. Door meer ouderen, minder jongeren, gebrek aan zorgpersoneel, stijgende zorgkosten, inkomensverschillen, minder geschikte woningen, etc. Dat het steeds meer is toegenomen en verder zal toenemen liet hij met cijfers en in grafieken zien. Zo zal het aantal tekorten aan zorgmedewerkers groeien van 5.000 nu naar ca. 14.000 over 10 jaar. Maar ook schetste hij de mogelijke oplossingen die zich aandienen: nieuwe technologische ontwikkelingen, meer buitenlanders in de zorg, het kunnen blijven doorwerken na pensionering zolang je nog gezond bent (onze ‘nationale reserve’), beter aangepaste woningen voor ouderen, meer gedeelde woonvormen (zoals ‘hofjes’), meer verspreide verpleeghuizen, en vooral: meer mensen die het fijn vinden of zich geroepen voelen om vrijwillig mantelzorg te verlenen aan familie, kennissen en/of buurtgenoten. Ook benadrukte Leo Bisschops dat er dicht bij huis, dus in elke wijk, voorzieningen moeten komen waar mensen worden geholpen. Het zijn nogal radicale ontwikkelingen, maar die volgens de spreker onontkoombaar zijn. Zijn ontboezemingen vormen een oproep aan senioren tot actie. Nog nooit bleven zoveel oudere mensen nog zoveel jaren gezond. Deze informele kracht moeten we benutten. Het is niet meer ‘er zijn voor senioren’, maar ‘er zijn mét senioren’.

Mobiliteit en verkeersveiligheid

Jac Wismans, voorzitter van PVGE Son en Breugel met wetenschappelijke expertise op gebied van verkeersveiligheid, signaleerde de belangrijkste trends m.b.t. mobiliteit van senioren en de gevolgen voor hun verkeersveiligheid. Het meest opvallend is tegenwoordig de explosie van het aantal verkeersslachtoffers, vooral onder 75-plussers en de stijging van fatale ongevallen. Het zijn niet de automobilisten, motorrijders, bromfietzers of voetgangers maar vooral fietsers van boven

de 70. Zij vormen 43% van alle verkeersdoden; het zijn vooral e-bikers. En voor elke dode fietser zijn er 10 zwaargewonden die in het ziekenhuis belanden of op de spoedeisende hulp – en 100 lichtgewonden. Opvallend is dat de meeste ongelukken vlak bij huis gebeuren. En ook het grote verschil tussen de gemeenten in ZO-Brabant: meer dan 2x zoveel ongelukken in Oirschot en Deurne dan in Waalre en Veldhoven.

Als meest effectieve maatregelen voor een betere verkeersveiligheid van fietsers noemde de spreker: 1. een betere weginrichting, vooral door scheiding van verkeerssoorten, 2. het gebruik van openbaar vervoer promoten en 3. het gebruik van een fietshelm. Bent u een e-bikende senior en hebt u nog geen fietshelm, ga er dan morgen een kopen!

Digitalisering gezondheidszorg

Kees van Hee, emeritus-hoogleraar computerwetenschappen TU/e, hield een bevlogen betoog over de huidige en toekomstige impact van digitalisering op de gezondheidszorg. Dat is begonnen met de komst van de smartphone maar zal steeds ingrijpender worden. Het contact met de huisarts wordt steeds meer digitaal. Met het systeem Medicom kan men zelf afspraken maken met de huisarts, een e-consult hebben, herhaalrecepten aanvragen, inzage hebben in het medisch dossier en in labuitslagen. Daarnaast komen er steeds meer PGO's (Persoonlijke Gezondheids Omgeving) in ziekenhuizen met inzage in het eigen dossier, en ook voor specialisten en alternatieve genezers.

Omdat senioren steeds ouder worden, komen er meer chronische patiënten. Die zullen zoveel mogelijk thuis worden gevolgd en behandeld. Net als het herstel na ziekenhuisbehandeling. Online monitoring is de toekomst: sensoren die allerlei lichamelijke zaken in de gaten houden (hartslag, ECG, bloedsuikerspiegel, zuurstofgehalte, valdetectie) en die afwijkende uitslagen doorgeven aan de huisarts of specialist, die dan contact opneemt met de patiënt. Ook komen geïmplanteerde sensoren, bijv. aan een pacemaker en inslikbare sensoren voor continu darmonderzoek. Robotica in de zorg, zorgrobots en operatierobots zullen snel het dreigend tekort aan professionele zorg gaan opvangen of een hulp voor hen en de patiënt zijn.

Conclusie: we zullen steeds meer jaren zelfstandig leven in redelijke gezondheid.

Wonen in een zorgzame woonomgeving

Masi Mohammadi vertelde enthousiast over wat er zal gaan veranderen in onze woonomgeving bij vergrijzing, om het zelfstandig wonen te bevorderen met behoud van waardigheid en de kracht van de senior. Zij vertelde over haar bijdrage aan de DEEL Academy, een nationaal samenwerkingsverband tussen zorginstellingen, woningcorporaties, burgerinitiatieven en kennisinstellingen. Zij gaf voorbeelden van nieuwe woonvormen en ruimtelijke oplossingen voor het bevorderen van sociale cohesie en 'samenredzaamheid' vanuit een inclusieve en wijkgericht benadering – een woonomgeving als medicijn. Technologie wordt vaak verkeerd aangewend. In plaats van het huidige zorgsysteem dat gebaseerd is op wat er fout kan gaan, komt er een omgeving die zal uitdagen om te doen wat men nog kan. Dus bijvoorbeeld liever geen roltrappen. Wel kunnen sensoren in de vloer mensen met een 'zachte hand' leiden en begeleiden. Ook de woonomgeving is belangrijk. Mensen zullen worden uitgedaagd mee te denken over de inrichting van hun eigen woonomgeving en hoe te bereiken dat die het gemeenschapsgevoel stimuleert.

Paneldiscussie

Na de voordrachten volgde een paneldiscussie, waarop de sprekers hun mening gaven over de uiteenlopende vragen bij het publiek. De antwoorden waren zodanig, dat velen met vertrouwen en genoegzaam deelnamen aan de nazit met een hapje en een droogje.

John Peeters (tekst)

